

szerződések körül követett joggyakorlat irányváltó-zása, munkaadó és munkavállaló érdekvédelmének középútja (99. l.), a munkavállaló határozott időtartamu szolgálati szerződésének a munkaadó részéről történt megszüntetéséből eredő kárigény elbírálása, ill. a gyakorlatnak a munkavállaló szempontjából való helytelenítése (101. l.), a napi sajtó által is élénken pertraktált azon eset, amidőn a Kuria a közk. társaságnak a közös üzletből kiszorított tagjától megtagadta a visszahelyezési igényt azon a címen, hogy az üzletet nem a tagok birtokolják, hanem a társaság, (ki nem elégitő megoldás, bírálata, megnyugtatóbb indokolás a birtoklás közössége alapján, 105. lap), a kisrészvényes és részvénykisebbség túlzott védelmének hátrányos jogi következményeire való utalás (106. l.), a valorizációs kérdések útjának és mai eredményeinek áttekintése (117—122. l.), fedezeti vétel és fedezeti eladás, mint a kárkövetelés előfeltétele (129—130. l.), a rigor cambialis teljes feladását követő gyakorlat helytelenítése (137. l.).

Hogy szerzők bírálati állásfoglalásai a gyakorló jogász szempontjából, aki álláspontjának helyessége mellett állandóan újabb és újabb érveket keres, mily becsek, azt egészen fölösleges hangsúlyoznom. Ha tehát azt emlitem még csak meg, hogy szerzők az ismertetett joggyakorlat újabb eredményei mellett állandóan utalnak az elmúlt év jogirodalmának termékeire, beigazoltam, a bevezetőleg anticipált konklúzióm helytálló voltát: a gyakorló jogász magánjogi fegyvertárából e könnyvnek hiányoznia nem szabad.

Dr. Balla Ignác.

A valorizáció fogalma és értékelmélete különös tekintettel az úgynevezett tiszta pénztartozások és köztük a készpénzkölcsön átértékelésére. Irta: Dr. Szentirmay Odón m. kir. kuriai bíró, egyet. mtanár. Jogi témája mellett is inkább jogbölcseleti munka ez a 46 oldalas füzet. A jogbölcselet azonban csak a tárgyalás módjában, az eszmemenet kifejtésében éli ki magát, mert végső intenciója szerint ez a füzet nem éri be az elméleti megállapítások tisztázásával, hanem annak gyakorlati következményeit a maga számára levonja, sőt az egyéni állásfoglalás elszigeteltségéből a nyert megállapításokat a való élet tényeiül másokkal is elfogadtatni, mi több, mások által megvalósíttatni igyekszik. A magánjogász személyére nézve a füzet az értékazonossági elméletre helyezkedik és bármily merész az elkövetett hibák felismerésében és bármily következetes a gondolat szükségyszerűségeinek kifejtésében, mégis józan és gyakorlati érzéket árul el, amikor az egyoldalú jogási szempont mindenhatóságát megtagadja és gazdasági, szociális és etikai komponenseknek a jogi megoldásba is szerepet juttat. Határozottan tör lándzsát a valorizáció gondolata mellett, és reámutat a Kuria ítélezéseinek és a törvényhozói munkának hibáira és fogyatékoságára. Mindezt pedig alátámasztja egyik oldalon jogtörténeti pozitívizmus-

sal, másik oldalon koncepciózus nemzetgazdasági, jogbölcséleti és állampolitikai okfejtéssel. Az értékes füzetek mindenesetre gyöngéje a mondatszerkesztés nehézkessége. A még ma is vajudó kérdés irodalmi tisztázásának mindenesetre jelentős szolgálatot tett a szerző.

B. S.

Balás P. Elemér: Szerzői jogi reformtörvények. A Sajtó Könyvtára 2. sz., Bpest, 1927. A szellemi javak jogának területén már korábbi műveivel is méltó feltűnést keltett szerző ezúttal 51 oldalra terjedő füzetben foglalkozik a szerzői jog terén a művelt világban legutóbb felszínre került új irányzatokkal. A téma rendkívül érdekes és aktuális. Mindenki érzi, hogy a tudósnak, művésznek, írónak lényegesen tágabb körű oltalomra van igénye, mint aminőt neki az eddigi szerzőjogi törvények — beleértve a mi új törvényünket — nyújtanak. Egyfől mindinkább tért hódít a „tudományos tulajdon” (propriété scientifique) szemléletmódja, amelyről az angol Edward S. Rogers, az amerikai John H. Wigmore, a francia Georges Gariel és Louis Ravier, az olasz Ruffini szenátor és Niccola Stolfi értekeztek 1923 óta a különböző szaklapokban s amelynek tudományos pályafésére a Charles C. Linthicum-alapítvány ezerdolláros pályadíjat tűzött ki. Másfelől a szinte naponként felbukkanó új technikai berendezések, a rádió, a film, a tökéletesített fonográfok teremtenek a terjesztésre oly lehetőségeket, amelyekről nem is álmodhattak a szerzőjogi törvények. *Balás* mindezeket a problémákat nagy tudásának és a szoros értelmű jogtudomány körét messze túlhaladó, a bölcsészetre és szépirodalomra is kiterjedő széles irodalmi tájékozottságának egész fegyvertárával felszerelten ismerteti: így a tudományos felfedezés szerzői jogát, a művész „droit de suite”-jét, az előadó művész szerzői jogát a rádióközlés szempontjából is, a filmjogot és az időszaki lapok közleményeinek oltalmát, az utóbbi különös tekintettel a berni egyezményre és a tisztességtelen versenyről szóló magyar 1923 : V. t.-c.-re, s ennek vizsgálata során arra az eredményre jut, hogy a magyar jog mind magánjogi, mind büntetőjogi téren kellőképp védelmezi a laptudósításokat, így különösen a távirati irodák közleményeit is a jogosulatlan átvétel ellen, úgyhogy a törvény helyes alkalmazása mellett nálunk nincs szükség új törvényi szabályozásra. Magyar szempontból nem lehet kifogás a nemzetközi szabályozás ellen, sőt azt egyenesen sürgetnünk kell a saját oltalmunkra oly államokkal szemben, amelyek ma nem adnak ily védelmet.

M.

Dr. Fehérváry Jenő: Magyar magánjog. Negyedik javított és bővített kiadás, Budapest, 1928. Ez az ügyesen szerkesztett — vagy ahogyan szerzője szerényen mondja: „összerótt” — jogi ismétlőkönyv megérdemli a külön felemlítést szabatosága, világossága és a terjedelméhez viszonyított teljessége folytán, valamint azért, mert nem áll meg a kézikönyvek kivonatolásánál, hanem figyelemmel van a Curia gyakorlatára is, úgyhogy a jogtanulónak nem csupán a vizsgán való megfelelést könnyíti meg, hanem az élet számára is ismereteket ad: nemcsak „scholae”-hanem „vitae” is tanít.

M.